

LISTEK.

Letopis »Maticе Slovenske« za leto 1893. Uredil *Anton Bartel*. Založila in izdala »Matica Slovenska«. V Ljubljani. Natisnila »Narodna Tiskarna« 1893. 306 str. — V tej knjigi čitamo na prvem mestu spis »Iz národne zakladnice«, nabral po Beli Krajini *Janko Barle*; spis navaja najprej lepo zbirko besed, nató lastna imena domače živine, pregovore in končno reke. — Za tem zaslužnim delcem, ki je zopet priča koliko dragocenostij je še shranjeno v zakladnici národa slovenskega, priobčil je prof. *Ivan Steklasa* življenjepis slovenskega vojskovodje *Ivana Lenkoviča*, ki je bil leta 1567. imenovan celó za vélikega poveljnika vseh čet na turški meji. Obsežna razprava se naslanja na mnoge priznane vire in se odlikuje po tisti korenitosti, ki diči vse zgodovinske spise našega rojaka. — Tretji spis slove »Južno-avstrijske dežele za prvih let vladanja Leopolda I.«, spisal *Anton Raič*. Nadaljeval se bode še prihodnje leto. — Kratko ali jako zanimljivo razpravo je priobčil na podlagi *Krafft-Ebingove* knjige o psihiatriji cand. med. *Fr. Göstl* pod naslovom »Pijanost in blaznost«; v nji so našteje in opisane razne vrste pijanske blaznosti, takó »delirium tremens«, melanholija vzpričo alkoholizma in pijanska blaznost z idejo preganjanja. — Tistim, ki se zanimljejo za vodovod ljubljanski, bodi priporočena peta razprava v »Letopisu«: »Gorenjska kotlina in ljubljanski vodovod«, kjer direktor *Ivan Šubic* najprej podaja geološko skico, potem pa opisuje situvacijo gorenjske kotline, vodne razmere v gorenjski naplavini, vodne razmere na južnem delu kotline, dobavo vode, posamične vodovodne naprave, oddajo in izvrševanje dela, končno pa dosedanje izkušnje, ki jasno pričajo, kakó »povsod zmagonosno triumfuje moderna znanost.« — V »Bibliografiji slovenski« (sestavil *Ivan Tomšič*) so navedena književna dela, izšla od dné 1. januarja 1892. leta do dné 1. januarja 1893. leta; v »Letopisu Maticе Slovenske« pa poroča tajnik in knjižničar *Eugen Lah* najprej o delovanji »Maticе Slovenske« v dóbi od dné 1. novembra 1892. leta do dné 31. oktobra 1893. leta, nató navaja računsko poročilo, za njim poročilo o društveni knjižnici, imenik upravnistva za leto 1893., imenik društvnikov, zapisnik umrlih ustanovnikov, društva, ki z »Matico Slovensko« zamenjujejo knjige (32), in naposled zaznamek književne zaloge »Maticе Slovenske«. — Predsedništvo pozivlje pisatelje, da bi čimprej (najpozneje do konca meseca aprila t. l.) poslali kaj primernih doneskov za prihodnji »Letopis«. Vzprejemljejo se kakor doslej samó izvirni znanstveni in znanstveno-poučni spisi iz raznovrstnih strok človeškega znanja, sosebno taki, ki ugajajo potrebam našega národa. —

Cerkveno leto, to je, njegovi sveti časi in dnevi. Spisal prof. *Ivan Komljanec*, veroučitelj na c. kr. spodnji gimnaziji v Kočevju. Potrdilo visokočastito knezoškofijstvo ljubljansko. (Ponatis iz »Zgodnje Danice«). V Ljubljani. Tiskali in založili J. Blasnika nasledniki. 1893. 8°. str. 90. Dobiva se pri g. pisatelju broš. po 50 kr., vezana s platnenim hrbtom 60 kr. po pošti 5 kr. več. — G. profesor nam je v svoji knjigi jako spretno pojasnil najprej celoto in duhovni pomen cerkvenega leta, potem nedeljo, spajajočo v sebi kakor v jedru trojni spomin, ki ga vzbuja božični, velikonočni in binkoštni čas. Opisujoč to trojno letno dóbo, navaja posamične praznike. Vsakega spremlja z zanimljivimi zgodovinskimi črticami o pričetku in razvoji njegovem, zajedno razmotrujoč njega pomen, razna imena, obrede v iztočni in zapadni cerkvi. Tam pa tam se ozira tudi na bajeslovje, čegar svetkovinam je prilagodila sv. katóliška cerkev nekatere svoje godove. Med manjšimi prazniki omenja jako umestno god sv. Cirila in Metoda, sv. Hermagora in Fortunata, kot varuhov ljubljanske škofije. Ko bi bil g. pisatelj na